

մօնիթորը ընդհանուր չէր հրկիսում պու
ճիհէթին տէ պուլունմագոս խօսողուն
միւլապէսէսկիւն, թորթիլէրտէն միւրէք
քէպ սէսկիւն վազը զոսկի միւլապ
թարալը պիր մէսէն հիւլմիւնտէ պու
լունմիւլ իտիւ։ Օսմանլիարըն տիգդա
թը ունանմը, վէ պազը իմարէլէրէ
պազըլըր իտէ, պուլունար պիգիմ Նի
կօպօլիտէն աչաղը պիր ճիհէթտէն
ասկէր կէշիւրէն իմիւլէ վազը օլմուշ,
վէ պուլունտէն պաշգա տախի Երկէօյ
իլէ Օլթէնիյա ճիհէթլէրիտէն տախի
ասկէր սէվգ իտիւլէսինէ միւլթազըր
պուլունմուշար տըր, Պինաէն ալէյ
մէվազըր մէզըրէնէ քէմալի սիւրաթ
լէ ասաքիւր Օսմանիէն եթիւլտիւրիմիւլ,
վէ քէմալի կէրմի իլէ իսթիհէքեամաթ
իւշա գըլըմըլ իտիւ։ Էքիւմիէ մայի
սին իպթիտարընտա ասկէրիմիլ Թու
նա սէվաճիլինէ վասըլ օլտուղու զէ
մանտէ, Նիկօպօլիտէի իսթիհէքեա
մաթ եալընըլ իտիւ թապեաւտան իպա
րէթ օլտուղու հալտէ, հազիւրանըն
իպթիտարընտա մէզըրէր թապեաւա
րըն միգտարըն օն իւշէ պալիլ օլմուշ
տուր։ Թէմամ պիր այ ասաքիւր Օսմա
նիէն պիգիմ հարաքեաթըմըլ կէօզ
աչըլ, վէ Թուլունտէն քէնարընտա պի
գիմ ասկէրիմիլտէն պիր պէօլիւլիւնիւն
հարէքթ իլլէտիկինի, վէ եա պիր
սանտալըմըլ սահիլտէն սարըլալընը
միւլաշատէ իտէր իթմէլ, հէման ա
նըն իւզէրինէ աթէլ իթմիւլ տիր։ Հալ
պուլ քի իւշին ճան ալաճագ զէմանընտա
ղալիպա թէեազգուղարը եօրուլմուշ
օլտուղունտան, տուպալարըն թէրթիպի
իւշին վազը օլան թէտարիքեաթը թէս
հիլ իթմիւլտէր տիր։ Էվլէլէր թէրթի
պաթըմըլ վէճէ իլլէ ասկէրիմիլ Թուլուն
իլլէ միւլաշատէ նամ մահէլլէրէ սէվգ
իտիւլիւ վէ մահէլլէ մէզըրէրէ վասըլ
օլմալարը իւլին, հազիւրանըն օն իւշիւն
ճիւ կիւնիւ թայիւնի գըլըմըլ իտիւ իտէ
տէ, պալէտաթ տըլ օլտուղունտա վէճէ
իլլէ տուպալարըն նազըլինէ վուզուա
կէլէն թէէլիւրթտան նաշի, Արտօվտա
վէ Ալէքսանտրիւս վէ Պիտար նամ ճի
հէթլէրտէն թէլէրի օլունտան իսթտա
քեամիլէն թէվգըֆէ մէճպուր օլմուշ
տուր, վէ պուլ իսթթտա պուլունտու
ղու սըրաւտա, իգթիլպայի հալէ կէօրէ,
Զիմիւլաշա վէ եա Թուլունտ օլլէ եա
Երկէօյ տօղրու պիսսուհուլէ սէվգ
իտիւլէսի միւլաշին իտիւ, Ապաքիւրին
պուլունտուղարը մէվգըտան վէտէ
իսթթընա գաւաթար կիթ մէլէրի իւլին մի
րուր իտէն զէման, Թուլունտա սէտլէր
իւշալըլա ասկէր կէշիւրիմէսի իւլին պիր
նօգթանըն թայիւնի զըմիւլտա, թէֆ
թիւլ մէվազըրէն հասր իտիւլիւ տիր,
Մէզըրի թորթիլ սէտլէրի իտէ, հազիւ
րանըն սէքիլինի կիւնիւնտէն 12 ինի
կիւնիւնէ գաւաթար քեամիլէն վազ գը
լըմըլ իտիւ։ Մէզըրի հազիւրանըն սէ
քիլինի կիւնիւ Մալստան, գարա
տան ճէլպ իտիլէն օն աթէտ իսթիմպօթ
տան միւլէքըլ օլան տօնանմալը
սաաթ տէօրթտէ Թուլունտա էնտիլիւ
րէք, Բարաբան նամ մահէլլէտէ սէտլէր
վազընա միւլաշալըրէթ օլունմուշ, վէ
ասաթ պէշտէ ասաքիւր Օսմանիէն
պուլունտ կէօրմէսիլլէ, հէման աթէլ
իթմէլէն պաշալմըլ, վէ պուլունտան պաշ
գա տախի մէզըրիւ իսթիմպօթլարըն
իւզէրինէ, պիր զըրհըլ վազըլարը կէ
մէսիլլէ, պուլունարըն գօմանտանը պու
լունտան միւլալայ Նօլիգօթ, Մօթգա նամ
իպթիմպօթ իլլէ մէզըրիւ վազըրուն
իւզէրինէ հիւճուլ իտիւլմէսինի պին
պաշը իսգըրիւլթա էմր իթմիւլ, վէ միւ
մալիէյ՝ տօղրու զըրհըլըն իւզէրինէ

վարարագ, պիր թորթիլ աթմըլ իտէ
տէ, մէզըրիւ թորթիլին իւլալէրի
գուրչուն տանէլէրիլլէ քէսիլմըլ, վէ
մէզըրիւ Մօթգա իսպիլիէն զէտէլէնտիւ
տէն սօնրա իւճաթա մէճպուր օլմուշ
օլտուղուն կիւլի, Օսմանլիար զըրհըլը
տախի չէքիմիւլ, վէ պուլ սուրէթիւ
թորթիլ սէտտի իթմալ գըլընապիլմիւլ
տիր։
Իշթէ մէզըրիւ իսթիմպօթլար սա
հիլէ ալտէթ իտէր իթմէլ, ասաքիւրի
Օսմանիէնիւն պիգիմ իսթիմպօթլարը
ղարգ իթմէլ մազսէտիլլէ, զաեթթ
միւլէքմէ վէ գուլվէթիլ պիր պաթար
եա հազըրումագտա օլտուղարը իս
պէր ալընմըլ օլմալըլա, մէզըրիւ իս
թիմպօթլար պիրպիրինտէն սարըլարագ,
պուլունարտան պէշի Թուլունտան աչաղը
սընա վէ պէշի տախի եօզարընտա
տօղրու սալունմուշ, վէ անճագ պու
լարտան իւլիւ Թիւրքիւրին աթէլին
տէն օլտուղա զէտէլէնտիւ տիր։
Բէրիւրանտէ վազ իտիլէն թորթիլ
սէտլէրինիլ թէրթիպիլլէ, Բուսուղ
տա վէ տահա աչաղըտա պուլունտան
Օսմանլի մօնիթորըն Թուլունտան
եօզարըրի ճիհէթլին կիթմէսի մէն
իտիլմիւլ իտէ տէ, Բէրիւրան իլլէ Թուր
նօ արաւանտա պուլունտան տիւլմէն սէ
ֆայիլինի տախի ալմաշիւտ իթմէսի
մէն իտիլմէլ իւլին, թորթիլլէր վազը
իւլազուլի թէհագուղ իթմիւլ իտիւ,
Պինաէն ալէյ Բիւրէքանտան Նիկօպ
լիւնէ գաւաթար Թուլունտա հիւլ պիր Օս
մանլի մօնիթորու պուլունտուղարմ
մալըլա պէրապէր, ասքէրինէվլէլէրի
գարար վէճէ իլլէ Նիկօպօլիւնէ եազըն
պիր նօգթաւտան կէշիւրիլպիլմէսի ի
ւլին, Թուլունտան Նիկօպօլիտէն եօզա
րը օլան պիր ճիհէթլինտէ տախի թոր
թիլլէր վազը թաւաթիմ իտիլմիւլ, վէ
պուլունտան իւլին եալընըլ իսթիմպօթլա
րըն իսթիմալիլլէ, մազսէտ հասըլ օ
լմաւաւաւաւալը տիւլիւնիւլմիւլ օլտու
ղունտան, պիգըրարուր Նիկօպօլիտէ
իլլէ աթէտ Օսմանլի մօնիթորուլուն
տէֆիտէ մուլաֆֆագըլլէթ հասըլ
օլմալըլ տըր, Հազիւրանըն օն իթիւլին
տէ պիգիմ իսթիմպօթլարըն ճիւլմէսի
միւլաշատէ նամ իտիլմիւլ օլունտա,
Մալ ճիհէթլին կիթմիւլ օլունտա, պիր
րէն մէզըրիւ միւլաշատէտա գաւաթար
կէօթիւրիւլմիւլ տիր։
Անճագ ասկէրին նէհիւրտէն կէշիւր
լէճէ իլլէ զէմանտէ, մէզըրիւ իսթիմ
պօթլարըն զիւրաւտէն իլլէ կէօրմէսի
մէլհուղ օլտուղունտա մէպիւ, թորթի
լէր վազը իւլին, պուլունարըն չիմիւլիւ
վիգաեթիլլէ աթի սանտալարըն իսթի
մալի թարաֆընտ կիտիլմիւլ տիր։ Վէ
պուլունար իլլէ թորթիլլէր վազ օլունտու
ղու, գարըլ եազաւտան միւլաշատէ օ
լունտու օլունտա ճէման աթէլ իտիւ
միւլ իտէ տէ, թէէսիւրի օլմալըլ տըր։
(Տէլմիւլ)
— Էվլորա զազէթալարընտա չուա
թիտէր թէլէկրաֆլար կէօրիւլմիւլ
տիր։
Ս. Բէթրսպուրկ, 6 յուլիս
(Բէմիւլ) — Զիմիւլաշ, 6 յուլիս —
յուլիս 27 տէ ասքէրլէրիմիւլ Թուլուն
տան կէշիւրիլլէրտէն վուզու պուլուն
թէլէթալմըլ չուլունտան իպարէթ տիր
եանի, իւլիւ զապիթ օլտուղու հալտէ
15 քիլի պօղուրուլ, 300 քիլի տէ
էօլմիւլ տիր։ պուլունարտան 6 սըլա
պիթ տիր։ 400 քիլի տէ եարալանմըլ
տըր։
Բէլթա, 6 յուլիս
Քրօնթաւտան ալարագ զազէթա

լարըն տէրճ իթիւրիլլէր պիր թորթիլ
աթա կէօրէ, Մէմէքէթէյն օլուն
տու Թուլունտէ կէշիւնէ թէճիւլպիլ
միւլ իտէ տէ, թէլէթալմըլ քէսիլլէ
կէրի սիւրիւլմիւլ տիր։
— Բուսիւ իմրէրաթորըն պէեան
նամէսինտէն սօնրա, Պիւքըլտէրի իս
թիւլ գօմթիւլէսի տախի պիր պէեան
նամէ Նէշի իտիւլ, ումուլէն Պուլար
լարը իւլմէթի ասքէրիլլէ տալթիւ,
վէ միւլալիլլէթ իտէն Պուլարարըն
իտամ օլունտաւալարըն իւլին իլլէմիւլ
օլտուղունտան, պուլ սէպէպէ Պուլ
ղարարտան պիր չօղարը ֆիւրար իթ
մէքտէ իմիւլլէր։
— Բսթօթան Սէն Բէթրսպուրկ զա
զէթաւտա եազըլտըլընա կէօրէ, չէհ
րի մէզըրիւ տալիլլէր պէլէտիւսի,
Բուսարըն Թուլունտէ կէշիւրիլլէր իս
պէրի ալտըլընտա, պաշ գօմանտան
թէպիւրէ իւլին պիր թէլէկրաֆլ քէշիտէ
իտիւլ, քէնա Նիքօլանըն կէօթիւրէ
ճէլի էն իյիտ ասքէրէ սէնէվի 120
րուպիլ թախիս իլլէմէնէ գարար վիւ
միւլ տիր։
— Մէսաթէ տ'Օտէնա զազէթաւտան
օգուլունտու կէօրէ, մուհարէպէ
տէ պուլունտան Բուս ասքէրլէրի իւլին
թիւլիւն թէտարիք իթմէք իւզըրէ
չէհրի մէզըրիւտէ պիր ճէմիւլլէթ թէ
չէքիւլ իլլէմիւլ տիր։
Փարիստէ, պիր իսանէնի իթիւնի
գաթըրէնէրէսի էօնիւնտէ օն եա
շընտա պիր գըզըն, կէօղլէրլունտէն ա
թէլլէր չըգմագտա օլունտա, վէ պիր
թազմաթիւմէնէ հալ վէ հարէքթ
լէր եաւաւագտա օլտուղու հալտէ, չա
ղըրըլ պարըրմագտա օլտուղու կէօ
րիւլիւր, վէ հալլէր մէզըրիւր քէնէ
րէ էօնիւնէ պիր գաշ եիւլ քիլի պի
րիքիւր, վէ Նիկօպէս սօնու կէլմէսի
կիւնի կէօրիւլ, վէ չօնուգ քէնտուլի
քէնէրէտէն աչաղը աթաւագ տըր
տէյի գօրգտուղարընտան, գարուլ
վուրուլ իլլէրի կիւրիլլէր, գօմիւլարա
քէյիլիլլէր իսպալէր վիւրիլլէր, վէ օ
տա գարուլունտէն գարալը պուլունտ
լարընտան, գարալըլ իլլէրի կիւրիլլէր,
վէ անլարըլ քի, մէրգուլմէ չօնուգ
ֆէնա սուրէթտէ սէրհօլ օլարագ էքիլ
լէթ չէքմէքտէ տիր։ Չէօլլէ քի վալի
տէսի մէրգուլմէյի եալընըլ պըրագա
րագ տիւլարը չըգտըլտա, մէրգուլմէ
տախի պիր չիլէտէ պուլունտան պիր
մըգտար չարալըլ իլլէ պիթիւրմիւլ տիր
Պէօլլէ տէլէթիւլ վազալարտան
հէրքէն նապիւլալալա ճալիլ տիր։
— Փարիստէ Սալալը պիր աւաթ
իսանէնի պիրինտէ պիր օտա թուլա
րագ իգաւթ իթմէքտէ օլունտա, վէ
վազըթ վազըթ եիլիւլի եէտի
չաղարընտա պիր գըլ տախի կէլպ
մէրգուլմէն եանընտա գալմագտա, վէ
իւնիլլէթի զալիլ մէշըրու իւզըրէ պու
լունտագտա իլլէն, պուլ կիւնիւրտէ,
մէրգուլմէն օտաւըն գարալը գալ
տըլը կէօրիւլլէրէ, չիլիլիլ մարի
ֆէթիլլէ ալտըրըլտըլտա, մէրգուլմէն
մէրգուլմէյի էօլտիւրտիւքտէն սօնրա,
պօնուլ պօղըրընա պիր օտուն բար
չալը կէշիւրիլլէրտէն սօնրա, չէվիլլէ չէ
վիլլէ քէնտիւլիլլէր տախի պօղարագ հէ
լաք իլլէտիլի անլալըմըլ տըր։
— ՍԱՏԵՂ Պիր Բէթրսպուրկ, Նիմ չէհրին
տէն եազըլտըլընա կէօրէ, պիր գա
սալ չօնուղու, գըրաւ պիր իսպաթա
լըլտան սօնրա վէթաթ իտէր։ Մէր
գուլմէն իսպաթալըլ միւլտէթիւնտէ,
Պուլալ ճիւլիլլէն պուլունտան պիր քէօ

լի, ապա եալագըր եանընտա թէլը
թէլէթ իսթիմէտիւրտէն պալալա, եէ
մէք տախի կէմէլ։ Վէ հալթա մէլ
չուլ էօլտիւքտէ պալիլիլլէն պիր
լիւրտէ կիտէր, վէ ալտէթտէ պիր իլլէ
չըգալըլ էվէ կէթիւրիլլէր իտէ տէ,
արաւտան պիր գաշ կիւն կէշիւրտէ,
պիր թազըրիւլ եիւն գալըլ գալիւս
թանա կիտէր, վէ սահիլպիլիւն մէզարը
եանընտա պիր մէթրօ ֆիւրիլիլլէնտէ
պիր չուգուր գալարագ իլլէն կիւր
եալթար։ Վէ րաւթ կէլա մէշարը կէօր
տիւքտէ սահիլպիլիւն իսպալէր վիւրիւր,
կիտիւլ կէթիւրիլլէր, իսթիւլ քէօթէք
պիր գաշ կիւն կէմէլ իլլէլ, վէ Նիկա
եթէլ էօլտիւք։
ՄՈՒ ՀԱՎԵՍԻ
(Մէմուլունտէ 1712 ինիս Նիկօպօլիտէն
պազըլլէ)։
Բէլիս էֆէնտիւ։— Զիւլալթ տալըլը
զըն քէլիլի սիւալ իթմէք իգթիլպա
տէլիլ տիր, այ օղուլ, հէր քէս քէնտի
մէնֆաթթընտ տիւլիլլէնտէլ տիր, էլիւր
պէնիւլ նապիւլալալա տիւլիլլէր իսթիլլէլ,
տօղրուլունտա սէօլլէ մէլիլլէնտէլ։
(Մէրգուլմէ, քէլիս էֆէնտիւնիլլէ թէ
քէրիւրէն գուհուրա կէլլէն սիւալիլլէն,
պալընը սալաւաւագ, էվլէթ, տէլի
ճէվալ վիւրիւր)։
Բէլիս էֆէնտիւ։— Օլալալ թէման սօն
րա, վալիտէնիլլէր պիւլլէքտէ Մօնրէ
լիւտէ իգաւթ իթմէքտէ իտիւլիլլէլ։ Վէ
վիլթալիս տէ չօղ տէֆա սիլլէ կէլլէրէլ,
կէրէք սիլլէն իլլէ վէ կէրէք վալիտէ
նիլլէ իլլէ կէօրիւլիւլ գօմուլմագտա
պուլունտուլ տուր, էօլլէ տէլիլ մի։
Մարիա։— Էվլէթ, վալթըլ վազըթ
կէլիլ վիլիլլէ վիւրմէքտէ իտիւլ։
Սիւալ։— Վէ պալլէն տէ սիլլէն եաթ
մագտա իտիւ, էօլլէ տէլիլ մի։
Մարիա, պուլ սիւալ իւզէրիլլէն տէօ
նիւլ վիլթալիլլէ պալալ, վէ սահի
հէն մէրգուլմէն թէէսիւրի թալթըն
տա պուլունտուղու անլալըլը։
Պուլունտ իւզէրիլլէ, քէլիս էֆէնտիւ
նիլլէ էմիլ իւզէրիլլէ, իթիւլիլլէ պիրպի
լիլլէնտէ անլալըլը։
Սիւալ։— Էօլլէ տէլիլ մի, մէրգուլմ
պալլէն սիլլէն եաթ մագտա իտիւ։
Ճէվալ։— Էվլէթ, էֆէնտիւլ, օհ,
էվլէթ։
Սիւալ։— Պիր քէրէլ վալիտէնիլլէն
սէհիլլէրի չալընմըլ տըր, էօլլէ տէ
լիլ մի։
Ճէվալ։— Էվլէթ, էֆէնտիւլ։
Սիւալ։— Մէզըրիւ ագճէլէր պիր
այնա արգաւանտա պուլունտագտա օլ
տուղու հալտէ չալընտըլընտան, բօլիս
թարաֆընտան, վիլթալիլլէ տէլիլլէնտէ
չիւրհէ հասըլ օլմուլ, վէ օլ վազըթ
վալիտէնիլլէ իլլէն սէլլէնտէն տիւլիլլէն
տիւլիլլէնտէն, տալաւտան վալ կէլմիւլ
տիր, սահիլլէն մէզըրիւ սէհիլլէրի գալ
տըլան, վիլթալիլլէ միլլէտի։
Ճէվալ։— Իսթիլ էֆէնտիւլ, իսթիլ։
Սիւալ։— Մէպալըլ մէզըրիւ սիլլէ
այնա պուլունտագտա օլունտա, վէ սիլլ
տէ էօլլէ օլտուղունտա պիւլիլլէնտէ հալ
տէ, օլ պալալտէ վիլթալիլլէն հիւլ պիր
չէյ սէօլլէ մէտիլլէլ։
Ճէվալ։— Իսթիլ, էֆէնտիւլ, պէնիւլ
օլ պալալտէ մալիւլալթըլ եօզ իտիւ, պէ
նիւլ պիլիլլէ իսթիլլէ չուլ իտիւ քի,
քէնտի հիւսէմէ օլտուղու 6000 ֆրան
գըմ պուլունտագտա իտիւ։
Սիւալ։— Սիւլալիլլէնտէն մէրգու
մա, տահա սիլլէր ճիհէթլէրէ բարա
լար վիւրմիւլ օլմալըլ, սիլլէն բէքա
լէն պիլլէնտէ իտիւլլէ Էօլլէ տէլիլ մի

